

Verslag van de 44e vergadering van de Klankbordgroep Gebruikers Natuurterreinen Goois Natuurreservaat op dinsdag 29 mei 2018, aanvang 20.00 uur ten kantore van het GNR

Aanwezig zijn:

- de heer J. de Boer (voorzitter)
- mevrouw K. Heerschop (wnd. directeur-rentmeester GNR)
- mevrouw N. Janssen-Van Delden (GNR)
- mevrouw S. Nijhof (IVN Gooi en Omstreken)
- mevrouw M. van Unen en de heer C. Langkemper (Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie)
- de heer B. Bakker (Fietzersbond, Afdeling Naarden/Bussum/Huizen)
- de heer C. Dekker (Stichting Behoud Gooise Heide)
- de heer J. Huijsing (Gooise Atletiek Club)
- de heer H. Metz (Vereniging van Vrienden van het Gooi)
- de heer J. Koot (K.C. Gooi- en Eemland)
- de heer O. Langendorff (Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland, Afdeling Naerdincklant)
- de heer J. Loggen (Werkgroep Landschapsbeheer Nardinclant)
- de heer D. Prop (Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken)
- de heer F. Sikking (vertegenwoordiger Beheervrijwilligers GNR)
- de heer P. Hulzink (GNR)
- mevrouw M. Evers (verslag)

Afmeldingen/afwezig:

- de heer J.P. Alsmas (Sticht Gooise Wandelsport Bond)
- de heer D. Jonkers (Vereniging van Vrienden van het Gooi, wordt vervangen door de heer H. Metz)
- de heer B. van Loo (Nederlandse Toer Fiets Unie)
- de heer T. van Mens (KNNV Afdeling Gooi)
- de heer J. Oude Elferink (Vereniging Leefmilieu Het Gooi, de Vechtstreek e.o.)
- de heer P. Spoorenberg (Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, wordt vervangen door de heer D. Prop)

1. Opening en afwezigheidsmeldingen

De heer De Boer opent de vergadering en heet allen van harte welkom. De secretaris neemt de afwezigheidsmeldingen door.

Vaststellen agenda: de heer Prop verzoekt om bij punt 7 Beheer te spreken over werkzaamheden door vrijwilligers tijdens het broedseizoen.

De agenda wordt vastgesteld.

2. Evt. mededelingen en vragen/opmerkingen n.a.v. het verslag van de 43e vergadering d.d. 6 februari 2018

Het vorig verslag is inmiddels via mail vastgesteld, met dank aan de secretaris.

Naar aanleiding van het vorige verslag:

De heer Metz informeert naar het grondverwervingsbeleid, de heer Hulzink meldt dat dit bij agendapunt 7 Beheer wordt besproken.

Mevrouw Janssen-Van Delden: de nieuwe campagne is gelanceerd, er komt nog een vervolg. Er is een narcissenactie gehouden en tijdens het schaapscheerfeest gaat GNR "Gooise Natuurbeschermers" werven. De woordkeuze is welbewust. Houdt ook de website komende

tijd in de gaten. Bij het schaapscheerfeest worden meer activiteiten georganiseerd dan voorheen, inclusief een demonstratie met de honden door de schaapsherder. Iedereen is van harte welkom.

Blz. 6 beheerplan 2019: voorzitter de heer De Boer vraagt of er al een presentabele voorloper is van het beheerplan. Mevrouw Janssen-Van Delden antwoordt dat men bezig is het proces uit te lijnen. Zodra dit aan de orde is neemt GNR initiatief om stakeholders, waaronder de leden van de klankbordgroep, te benaderen.

3. Mededelingen uit bestuur en organisatie, actualiteiten

De voorzitter geeft mevrouw Heerschop het woord.

Mevrouw Heerschop laten weten dat de organisatie –naast alle punten die in dit overleg behandeld worden - volop bezig is met diverse ontwikkelingen, de reorganisatie is in volle gang. Het uitvoeringsprogramma is ook in de aandacht daarbij.

De leden van de klankbordgroep zijn bezorgd over het geringe aantal inzetbare boswachters. Hoe is hiermee de stand van zaken.

Mevrouw Heerschop antwoordt dat het definitieve ontwerp van de organisatie nog niet rond is, met werving kan pas worden gestart als duidelijk is wat er verwacht wordt in de boswachterfunctie. Voor tijdelijke inzet van extra boswachters is Recreatie Noord-Holland om hulp gevraagd. Op dit moment zijn er twee boswachters dagelijks actief, dat moeten er vier zijn. Op 15 juni geeft een personeelsvertegenwoordiging advies op het organisatieplan. Daarna kan het plan worden vastgesteld en volgt eerst het proces van plaatsing. Na plaatsing van de huidige medewerkers kan werving op vacatures plaatsvinden. Het definitieve ontwerp geeft een uitbreiding van de organisatie te zien, van 27 fte naar 33 fte. Er zullen dus functies zijn die vacant blijven. De verwachting is dat deze vacatures voornamelijk op het terrein van belangenbeheer en vertegenwoordiging zullen liggen. Ook bestaat het idee om regiobeheer uit te breiden met 1 fte. De uitbreiding in het nieuwe plan zit vooral in netwerkorganisatie en belangenbehartiging in allerlei projecten op verschillende niveaus. Ook in projectorganisatie en de projectenlijst van de gelden van de postcodeloterij zal veel kracht en capaciteit gaan zitten. Volgend jaar moet dit tot uitvoer komen. Omdat de projectorganisatie flexibel moet zijn, wordt voor deze vacatures over het algemeen gekozen voor tijdelijke inzet.

4. Omgevingsvisie Provincie Noord-Holland; stand van zaken inbreng GNR

De voorzitter geeft het woord aan mevrouw Janssen-Van Delden.

Mevrouw Janssen-Van Delden houdt zich bezig met beleid, bestuursadvisering en belangenbehartiging. Provincie Noord Holland heeft een stip op de horizon geplaatst in 2050 met de Omgevingsvisie NH2050. Deze is op dit moment in de ontwerp fase en wordt input voor regionale en gemeentelijke omgevingsvisies in geheel Noord Holland.

GNR wil graag aan de voorkant input geven en niet achteraf als het moeilijk is om nog bij te sturen. Daarom kiest GNR voor een proactieve benadering. Er wordt samen opgetrokken met Natuurmonumenten om inbreng te geven in de omgevingsvisie en in de regionale visie (landschapsvisie Gooi en Vechtstreek). Omdat natuurorganisaties in het veld kleine spelers zijn, is het goed om met elkaar op te trekken en zo te proberen samen een krachtiger signaal te geven.

De heer Hulzink ziet het als een kans om nu een groene stempel op het beleid te drukken. Er zijn veel ontwikkelingen in de Randstad, woningbouw neemt toe maar tegelijkertijd is er veel behoefte aan natuur.

Mevrouw Janssen-Van Delden signaleert dat bij veel gemeenten de specialisten op milieu en natuur zijn wegbezuinigd. Wij proberen nu dit specialisme vanuit natuurorganisaties in te brengen.

Mevrouw Heerschop laat weten dat het ambitie document van GNR en NM aan de leden van de klankbordgroep wordt uitgereikt, en vraagt mevrouw Janssen-Van Delden het eerst toe te lichten.

In het ambitie document zijn zeven hoofdthema's opgenomen.

1. Het krachtlandschap (kan veel activiteit plaatsvinden) en Prachtlandschap (Gooi en Eemland, koesteren)
Er wordt op zoek gegaan naar wat de beste bescherming biedt. Belangrijke punten zijn het voorkomen van aantasting en versnippering, voorkomen van verdergaande verstedelijking, voorkomen van verrommeling van het landschap door infrastructuur en bouwen.
2. Verbinden natuurgebieden, een thema dat blijft. Het gaat om zowel droge als natte natuurverbindingen.
3. Herstel grondwaterstromen en benutten van kwel
De heer Hulzink licht toe dat hier de kiem van samenwerking inziet tussen verschillende natuurbeheerders in het Gooi. In 10.000 jaar zijgt regenwater de bodem in van hoog naar laag en komt weer boven in de randzone. Deze grotere samenhang is wat uit beeld geraakt en belangrijk om als basis van het denken weer meer in het licht te zetten. De meest interessante natuur zit in de overgangszones.
4. Vergroten van biodiversiteit en natuurkwaliteit: een programma voor verbeteringen van milieucondities van water, bodem en lucht. Hier gaat het om faciliteren van goed natuurbeheer en stimuleren van de omslag naar natuurinclusieve landbouw. Ook het aanpakken van invasieve exoten (programmatisch, regie door Provincie) valt onder dit thema.
5. Een natuurlijker Gooimeer: versterking van moerasnatuur, verbindingen maken, eventueel eilanden aanleggen. GNR probeert de kansen in kaart te brengen. De heer Metz geeft aan dat hier nog zeker een uitdaging licht en dat in de koppeling tussen Flevoland en het Gooimeer nog kansen liggen. Mevrouw Janssen-Van Delden geeft aan het gaat om het schetsen van perspectief. Niet vanuit "wat willen we niet", maar vanuit wat willen we wel.
Er spelen veel partners een rol rondom de randmeren. Er wordt veel recreatie gestimuleerd. De heer Loggen vraagt hoe het natuuraspect leidend kan worden gemaakt. De heer Hulzink zegt dat dit thema op de goede schaal moet worden bekeken. Het is hierbij belangrijk dat richting wordt gegeven door middel van zoneringen voor recreatie-ontwikkeling en natuur. Voor beide de kansen en beperkingen vaststellen.
6. Ruimte voor recreatie: investeer in nieuwe natuur, geef een kwaliteitsimpuls aan bestaande voorzieningen, laat routes beter op elkaar aansluiten, zorg voor goede zonering van recreatie. De partners willen dit in de Metropool regio en waar maar mogelijk inbrengen.
7. Natuur in de stad: aansluiting groene plekken in de stad op natuurgebieden, het aanleggen van "tiny forests" en "tijdelijke natuur", bijvoorbeeld op braakliggende terreinen, ecologisch beheer openbaar groen (denk aan insecten), het stimuleren van voorlichting over groen in de woonomgeving, bewoners betrekken bij groene initiatieven.

De heer Dekker: wordt aansluiting gezocht bij IJburg met de ervaringen die daar zijn opgedaan? De heer Metz: wordt er ook differentiatie aangebracht? De heer Langendorff: worden leerpunten uit Naarden Vesting meegenomen?

Mevrouw Janssen-Van Delden zegt dat het vooral gaat om iedereen te richten op bewustwording en te inspireren.

De Provincie is bezig in het kader van Natuur Netwerk Nederland (NNN, voorheen de ecologische hoofdstructuur Nederland) een beschrijving te maken welke plekken hogere natuurwaarden en lagere natuurwaarden kennen.

De prognose voor de recreatiebehoefte is dat deze de komende jaren met 30% gaat toenemen, en ook is de verwachting dat in de MRA meer woningen gebouwd zullen worden. In een dichte straal om woongebieden heen zullen mensen dus ommetjes maken.

Het is daarom belangrijk om meer groen dichtbij te bieden. En een goed idee om bouwen te koppelen met zorg voor groen. Het is echter geen optie om meer landbouwgebieden om te vormen.

De heer De Boer ziet inderdaad in IJburg een goed voorbeeld, dat is aangelegd met nieuwe natuur waar bewoners ook in vertoeven.

Mevrouw Heerschop voegt toe dat toerisme een heel ander onderwerp is. Toerisme is meer gericht op musea of bezienswaardige plaatsen zoals het Muiderslot en de landgoederen. De gemeente Amsterdam voert beleid om Amsterdammers in en om Amsterdam recreatiemogelijkheden te bieden en toeristen meer op uitstapjes in de wijde omgeving te wijzen, zoals Zaanse schans en Muiderslot.

De heer De Boer ervaart dat een beetje tegen de grenzen van de groei aangelopen wordt. Groei afremmen en dempen is echter lastig. Mevrouw Heerschop zegt dat dit geprobeerd wordt door het aantrekken van specifieke bezoekers, zoals die rust en natuur waarderen.

Aan de aanwezigen wordt vervolgens het ambitie document van GNR en NM uitgereikt.

Zoals gezegd zal de Omgevingsvisie NH2050 na vaststelling door de Provincie doorgaan ter visievorming in gemeenten en door hen moeten worden doorvertaald naar bestemmingsplannen. Daarom is het van belang aandacht voor natuur en milieu te krijgen bij beleidsmakers.

De heer Metz vraagt ook aandacht voor hoe om te gaan met nieuwe vormen van energie opwekken, zoals windmolens en met name zonneweiden. Hij vermeldt daarbij dat bijvoorbeeld speelpark Oud Valkeveen een stukje grond midden in de natuur heeft gekocht met de bedoeling er zonnepanelen te plaatsen. En hoe om te gaan met plannen om windmolens te plaatsen aan de zuidkust van Flevoland, deze zijn enorm zichtbaar vanaf de overkant.

Mevrouw Janssen-Van Delden zegt dat er in Nederland al een heel strikt windmolenbeleid is. Voor wat betreft zonnepanelen laat de provincie het maken van beleid grotendeels aan gemeenten over.

5. Stand van zaken Natuurverbinding Hoorneboeg; ontvangst van het advies van de Adviesgroep

Voorzitter de heer De Boer geeft het woord aan de heer Hulzink.

De heer Hulzink licht enige zaken uit het advies toe.

Er is hard gewerkt door de adviesgroep met ondersteuning van een extern bureau. Het gegeven advies wordt behandeld in de bestuursvergadering GNR op 21 juni a.s. Bestuursvoorstel is vanaf 4 juni ter inzage (via website GNR, er is ook een persbericht over uitgegaan). Er komen in juni inloopavonden in Hollandse Rading en Hilversum om informatie te geven over het verkregen advies. Daarbij zullen leden van de adviesgroep aanwezig zijn.

Er komt een plan van aanpak voor na het bestuursbesluit. Omdat de plannen gewijzigd zullen worden, zoals een andere route door het bos, moeten opnieuw vergunningen worden aangevraagd. Daardoor zal er minimaal een jaar nodig zijn voor tot uitvoer kan worden overgegaan. Als deze fase is bereikt, kan het werk in ongeveer een jaar worden uitgevoerd. Dit moet in het plan van aanpak worden opgenomen, ook de kosten en communicatie moeten opnieuw worden uitgestippeld.

Na de besluitvorming 21 juni gaat er een persbericht uit over wat het bestuur heeft besloten, en via diverse kanalen volgt communicatie.

De voorzitter gaat ervan uit dat wordt aanbevolen het advies van de adviesgroep over te nemen. Hij heeft echter opgemerkt dat er vanuit de organisaties hier aan tafel nog wel wat meegegeven wil worden aan GNR.

De heer Loggen vindt het een degelijk rapport en kan achter het advies staan. De heer Loggen merkt op dat hij naar de groeiplaatsen van dennenorchis heeft gekeken en een fout op de kaart heeft gezien. De belangrijkste plek waar dennenorchis staat is nu aangewezen op de kaart voor boskap. De heer Hulzink wil hier graag nader informatie over, mocht het blijken dat er een (detail)fout is gemaakt en dat de dennenorchis daar echt voorkomt, dan kan dit nog aangepast worden.

GNR heeft het rapport getoetst of er hele gekke dingen in zitten of dat er iets ontbreekt. Dit is niet gebleken en het rapport wordt als degelijk en betrouwbaar gezien.

De heer Metz spreekt teleurstelling uit over het feit dat er geen gelegenheid is geboden aan de deelnemende partijen in de klankbordgroep om voor de besluitvorming van het bestuur te kunnen reageren op het nieuwe voorstel en over de daarop gevolgde discussie.

Mevrouw Heerschop licht toe dat er aanvankelijk een eigen plan was waarin de biodiversiteit waarschijnlijk beter geborgd was. Maar we hebben nu te maken met de omgeving en met de adviesgroep die een heel proces heeft doorlopen. Zij zijn nu ambassadeurs van GNR en bieden draagvlak, wat erg belangrijk is. Er is geen inspraak mogelijk in het advies. De leden van de klankbordgroep ontvingen het advies ter informatie.

In het advies wordt geen minimale variant gekozen, maar een tussenvariant met het advies om te monitoren. Deze uitkomst wordt gezien als start van een goede vertrouwensrelatie met de omgeving en in de toekomst zal blijken wat er nodig is en wat er mogelijk is.

Wie dat wil wordt geadviseerd op de twee inloopavonden eventueel nog input te geven. Op 21 juni staat bespreking in het bestuur van GNR op de openbare agenda, ook daar is mogelijkheid om nog inbreng te geven.

Mevrouw Van Unen vraagt waarom op inloopavonden en nu nog niets gemeld wordt over hinder voor gebruikers tijdens de uitvoer van het werk. Het ziet ernaar uit dat ruit- en menpaden gebruikt gaan worden voor aan- en afvoer van materiaal.

Mevrouw Heerschop deelt mede dat pas als de planning van de uitvoer gemaakt gaat worden GNR iets kan gaan zeggen over het proces naar de uitvoer toe. Het signaal dat gebruikers tijdig moeten worden geïnformeerd en betrokken waar nodig wordt meegenomen.

De heer Prop zegt dat de roofvogelwerkgroep zich zorgen maakt dat ecologisch laag gekwalificeerd bos wordt gekapt terwijl dit uitstekende plekken zijn voor boomvalken. De roofvogelwerkgroep levert een stuk aan dat GNR zal doornemen of dit in de vervolg aanpak moet worden opgenomen.

Mevrouw Heerschop zegt dat de kans groter is geworden dat percelen bos blijven staan, omdat er in het nieuwe plan veel minder boskap is opgenomen.

De voorzitter stelt vast dat er met het rapport Waardenburg een goed stuk werk is geleverd. Misschien is niet alles heel gedetailleerd maar dat zal richting uitvoer zich vast nog verder verfijnen. Namens de leden van de klankbordgroep uit de voorzitter bewondering hoe met veel inzet alle betrokkenen tot dit punt zijn gekomen en spreekt de wens uit dat het proces verder voortgezet kan worden richting plannen en uitvoer, zodat dit bereikbaar wordt volgend jaar.

6. Stand van zaken project Visie op de parkeer- en dagrecreatieterreinen

De heer Hulzink had verwacht dat er een visiedocument rond deze datum klaar zou zijn voor bespreking, dat is echter nog niet zover. Ook de voorafgaand aan dit overleg geplande excursie om wat plekken te gaan bekijken is niet doorgegaan door de slechte weersomstandigheden met onweer aan het begin van de avond. De heer Hulzink stelt voor om dit onderwerp in het volgende overleg (op 2 oktober) te behandelen. Tegen die tijd zullen we beraden of en wanneer de excursie dan een goed idee is.

De voorzitter dankt de heer Hulzink voor de informatie en toelichting en sluit hiermee dit agendapunt.

7. Stand van zaken ontwikkelingen in/rond de terreinen van GNR, voor wat betreft projecten en beheer, mondeling door de heer Poul Hulzink

De heer Prop vraagt wat de afspraken zijn over het tijdens broedtijd werken in de terreinen door vrijwilligers. Er is een bericht ontvangen dat er een verstoring is geweest van een broedende roodborsttapuit.

De heer Hulzink licht toe dat GNR van 15 maart tot 15 juli rust in de terreinen heeft ingesteld, in deze periode dienen honden aangelijnd te zijn. Deze rustperiode in de terreinen is niet opgenomen in de wet, in de wet staat alleen dat men niet moedwillig dieren mag verstoren. Juist in de lente breekt de goede tijd aan voor werk in de terreinen. GNR geeft de vrijwilligersgroepen daarom voorlichting dat zij goed moeten uitkijken voordat zij aan de slag gaan. Meestal is er wel iemand met kennis van vogels of andere bijzonderheden aanwezig. Er wordt niet ervoor gekozen om het werk helemaal stil te leggen in deze periode, maar de zorgplicht wordt wel toegepast.

De heer Prop geeft aan dat dit mogelijk niet wordt begrepen door passanten als zij mensen zien werken in de terreinen tijdens broedtijd.

Mevrouw Janssen-Van Delden meldt dat er wel degelijk deskundigheid aanwezig is bij de vrijwilligerswerkzaamheden. In de nieuwe organisatie gaan de boswachters daarbij ook nog een grotere rol spelen.

De heer Metz stelt de grondverwerving en ruil van terreinen aan de orde. Een voorbeeld is het terrein van de Trappenberg. De VVG heeft GNR geadviseerd om het terrein te kopen. Dit is niet tot stand gekomen. Dit zou een goede compensatie geweest kunnen zijn voor de natuur die op Monnikenberg ingeleverd is. De VVG had liefst gezien dat GNR meer op het vinkentouw was gaan zitten en vraagt om volgende kansen actiever te benutten.

Mevrouw Heerschop licht toe dat GNR nu bezig is met de organisatie zo in te richten dat in de toekomst veel meer vinger aan de pols gehouden kan worden. Verder is het beleid dat GNR bij ruil minimaal voor zelfde ruilt of voor meer. Uitrusting komt zeker voor. Qua oppervlakte heeft GNR er niet op ingeleverd.

De heer Metz geeft als tip voor de toekomst om de ontwikkelingen rond Tergooi locatie Blaricum in de gaten te houden.

8. Mededelingen uit de organisaties en rondvraag

De voorzitter gaat de kring rond voor mededelingen en rondvraag.

De heer Sikking (vertegenwoordiger Beheervrijwilligers GNR)

Het zou goed zijn om de functie van de klankbordgroep als adviesorgaan eens te evalueren en hierbij zaken aan de orde te stellen zoals de vergaderfrequentie, of er behoefte is aan meer of vaker informatie te ontvangen, of ook stukken in concept te ontvangen, al dan niet in

combinatie met een presentatie. Afsproken wordt om volgende keer een evaluatie van taak, rol en inzet van de klankbordgroep op de agenda te zetten

De heer Loggen (Werkgroep Landschapsbeheer Nardinclant)

In de eerste week van oktober organiseert Nardinclant een aantal dagen met workshops theorie en praktijk over natuurtechnisch bosbeheer. Iedereen wordt hier met een mooie flyer van harte voor uitgenodigd.

Mevrouw Nijhof (IVN Gooi en Omstreken)

Het IVN ontving een bericht met nieuwe regels over de gang van zaken voor kraamhouders bij het schaapscheerfeest aankomend weekend. De vrijwilligers van IVN waren verrast door de toon, deze was vrij streng en zakelijk. Verder voorzien zij problemen bij de praktische kant van het laden en lossen bij het opbouwen en afbreken. Het schrijven wekte de indruk dat het een gunst is om met een kraam te mogen staan en dat het actief werven van leden voor de eigen club niet meer is toegestaan. Gezien de jarenlange goede relatie met GNR en de inzet voor GNR bij tal van educatieve activiteiten wekte het bericht verbazing en vragen op. Het doel is juist om op zo'n dag de eigen vereniging onder de aandacht te brengen, de samenwerking met GNR te tonen, het evenement met natuurgerichte zaken te omlijsten en mensen enthousiast te maken voor natuur in de omgeving.

De heer Prop (Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken) sluit zich bij deze opmerkingen aan. Mevrouw Janssen-Van Delden zegt dat het klopt dat dit evenement zich aan het doorontwikkelen is, de vernieuwde regels richten zich op zakelijke deelnemers. Het is uiteraard niet de bedoeling om de vrijwilligersorganisaties waar GNR van oudsher nauw mee samenwerkt anders te gaan behandelen dan voorheen. In het geval van commerciële partijen beraadt GNR zich wel op een zakelijker aanpak en hoe dit past in het verdienmodel. Na het schaapscheerfeest zal GNR hier nog op terugkomen bij alle deelnemers.

Mevrouw Van Unen (Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie)

De regel dat paardentrailers niet buiten parkeervakken mogen staan is erg moeilijk toe te passen. Ook als de trailer ontkoppeld wordt is over het algemeen een parkeervak te klein. Wellicht kan er iets worden opgenomen over de afmetingen van parkeervakken en hoe om te gaan met paardentrailers in het visie document parkeer- en dagrecreatieterreinen.

9. Sluiting

Onder dankzegging aan iedereen voor de wederom goede en actieve bijdragen aan het overleg sluit de voorzitter de vergadering om 22.15 uur.